

TER ONDERTEKENING

Aan: SCM

Erfgoed en Kunsten

Van

Datum

12 december 2022

Referentie

Afgestemd met

E&K, M&C, FEZ, FIN

Bijlagen

1. Cultuur van en voor iedereen.
Beleidsdoorlichting OCW:
Onderdeel cultuurdeelname
2001 tot en met 2020.

nota

beleidsdoorlichting cultuurdeelname

Aanleiding

Met bijgaande aanbiedingsbrief stuurt u de beleidsdoorlichting cultuurdeelname naar de Tweede Kamer.

Toelichting

Onderzoeksbureaus Significant APE en Dialogic hebben dit onderzoek uitgevoerd. Er zijn bij dit stuk geen beslisnota's die voor actieve openbaarmaking in aanmerking komen.

Vervolg

Uw beleidsreactie volgt begin 2023.

Uitkomsten en inzichten van deze beleidsdoorlichting

- Het instrumentarium van de rijksoverheid is breed, bestrijkt vrijwel alle aspecten van cultuurdeelnamebeleid en is over de jaren heen stabiel.
- Het is lastig uitspraken te doen over de doelmatigheid en doeltreffendheid van de instrumenten in het cultuurbeleid.
- Opleiding en leeftijd zijn het meest leidend voor cultuurdeelname. Hoger opgeleiden en jongeren nemen het meest deel aan cultuur, terwijl lager opgeleiden en ouderen minder deelnemen.
- OCW kent lage apparaatskosten: 6%. Dit valt onder doelmatigheid.
- Het onderscheid tussen de basisinfrastructuur en de fondsen is niet meer zo helder als het eens was.
- De vierjarige systematiek van de basisinfrastructuur biedt stabiliteit en beschermt de sector tegen de (politieke) waan van de dag.
- De drie sterke punten van het instrumentarium:
 - Het instrumentarium is breed en bestrijkt vrijwel alle aspecten van het cultuur(deelname)beleid en is over de jaren heen stabiel;
 - Het Nederlandse cultuurbestel (waarvan de BIS een belangrijk onderdeel uitmaakt) kent een grote mate van transparantie met een beperkte politieke inmenging;
 - Er wordt gestuurd op (artistieke) kwaliteit.
- De drie zwakke punten van het instrumentarium:
 - Het instrumentarium bevat vooral indirecte instrumenten gericht op aanbod en weinig instrumenten direct gericht op cultuurdeelname;
 - Er is beperkte vernieuwing en verbreding door establishment bias (subsidie gaat vaak naar de gevestigden) en prestatie-indicatoren;
 - Er is nog onvoldoende bereikt op het gebied van toegankelijkheid en inclusiviteit.

- Aanbevelingen voor de toekomst:
 - Jongeren zouden meer deel uit moeten maken van adviescommissies, om zo beter in te spelen op hun voorkeuren.
 - Burgerparticipatie bij benadering van het cultuurbegrip, subsidie en of programmering ('de lessen van Kim Putters').
 - Meer personen met ander referentiekader als programmeur/maker.
 - Meer ruimte voor vernieuwing en verbreding binnen het door het rijk gefinancierde aanbod om zo cultuurdeelname nog meer te bevorderen.
 - De wijze waarop dat kan: meer aandacht voor deelname (naast aanbod) en andere aanvragers (zoals bij het nieuwe makersfonds).
 - De toegankelijkheid van subsidieregelingen bij Rijk en fondsen kan worden verhoogd door bij nieuwe aanvragers de 'voordeel van de twijfel'- regel sterker toe te passen: wat minder zwaar belang hechten aan helder omschreven doelen bij nieuwkomers.